

Projectdossier - versie website - juli 2008

Maatschappelijke verantwoording

een gepast antwoord van sociale economie voor de maatschappelijke vraag.

Inleiding

Ondernemingschap staat niet meer los van maatschappelijke vragen en verwachtingen. Economie in haar oorspronkelijke betekenis van 'huishouding' zeker ook niet. De plaats, rol en waarde die sociale economie ondernemingen innemen in het economische veld willen we hier niet vanuit een beleidsmatige of filosofische invalshoek beantwoorden. Dit project is erop gericht om concreet en gefocust maatschappelijke en economische antwoorden te bieden.

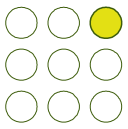
De sector van de sociale economie definieert zichzelf als *“een verscheidenheid aan bedrijven en initiatieven die in hun doelstellingen de realisatie van bepaalde maatschappelijke meerwaarden voorop stellen en hierbij de volgende basisprincipes respecteren als voorrang van arbeid op kapitaal, democratische besluitvorming, maatschappelijke inbedding, transparantie, kwaliteit, duurzaamheid*

Welke set van waarden worden gerealiseerd, hoe maken we deze zichtbaar en kunnen we de vooruitgang in de implementatie van deze waarden meten? Gelet op haar eigen definitie, doelstellingen en ambities maar ook gelet op het gegeven dat de verschillende overheden de laatste jaren steeds meer gemeenschapsmiddelen vrijmaakten voor de ontwikkeling van de sociale economie, is de individuele sociale economie-ondernemingen, laat staan de sector, aan zichzelf en de samenleving gehouden om **betrouwbare informatie over het gevoerde sociaal, ecologisch en economisch beleid en de behaalde prestaties op de verschillende terreinen te kunnen voorbrengen.**

1. Waarom maatschappelijke verantwoording ook voor SE ondernemingen

“Maatschappelijke accountability” is het proces waarbij een organisatie haar verantwoordelijkheid neemt en aflegt over haar economisch, sociaal en ecologisch beleid tegenover haar belangrijkste stakeholders bij voorkeur in dialoog en daarbij systematisch relevante en betrouwbare informatie verzamelt en verspreidt. Het is tevens een inhoudelijk verbetertraject om systematisch als onderneming nieuwe uitdagingen, lacunes, eventuele ontsporingen terug in relatie te brengen met de doelstellingen van de organisatie.

Het ontwikkelen van het kader voor maatschappelijke accountability zal uiteindelijk resulteren in een vorm van duurzaamheidsverslaggeving dat ook publiek de sector kan profileren en een plaats kan geven in de rij van verantwoorde ondernemers.

2. Doelstelling van het project

Het project wil een ondernemingscultuur creëren waarin op een geobjectiveerde manier én met een duidelijke visie het beleid van de onderneming steeds beter wordt afgestemd op de beoogde doelstellingen.

→ doelstelling op niveau van individuele ondernemingen

Verder bouwend op het instrument voor de ondernemingen wil het project manieren van werken ontwikkelen om als gehele sector (of met delen van de sector) met deze resultaten aan de slag te gaan.

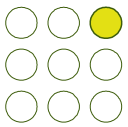
→ doelstelling op Vlaams niveau om de profilering van SE ondernemingen en de sector as such te versterken.

- a. Het project en het resultaat van de duurzaamheidsrapportering is een **hulpmiddel om de ondernemingen te versterken door ze "een lerende organisatie"** te laten worden. De aanpak is eigenlijk niet meer dan een eindproduct van een proces van doelgericht "anders en beter ondernemen": missie, visie en strategie bepalen - operationele doelstellingen formuleren - doelstellingen uitvoeren - doelstellingen evalueren via indicatoren - akte nemen van het resultaat via duurzaamheidsverslaggeving. Daarna is het proces er vooral op gericht om te verbeteren op basis van het vastgestelde resultaat.
→ vooral kleinere ondernemingen kunnen hiermee een proces van lerende organisatie ontwikkelen. De resultaten voor de particuliere onderneming vertaalt zich in betere terugkoppeling en opvolgingsmechanismen intern.
- b. Ontwikkeling van **benchlearning bevorderen**. De ene organisatie kan leren van de andere via duurzaamheidsverslaggeving; uitwisseling van gegevens staat hierbij centraal en op basis hiervan een proces van toetsing en bijsturing opzetten. In een eerste fase is het openbaar maken via bv een website belangrijk. In die zin sluit dit initiatief aan bij expertiSEpunt en wordt de capaciteitsontwikkeling ook duurzaam ingebed in een globaal kader van expertise uitbouw.
- c. De sector SE zal zich via de totaliteit van duurzaamheidsverslaggeving eindelijk kunnen profileren tegenover meerdere andere tendensen in de samenleving, en **zichtbaar maken wat de meerwaarden SE aan economische en maatschappelijke resultaten oplevert**. Waar maakt SE het verschil.. en maakt het een verschil moet de sector kunnen invullen via de uitbouw van de GRI voor de sociale economie.

3. Resultaten

Specifieke resultaten:

- a. Gepast model van 'GRI voor sociale economie'
 - set van indicatoren zijn bijeen gebracht en getoetst per sector

- Best practises in kaart gebracht
- b. Methodiek voor benchlearning tussen en met SE ondernemingen: een vernieuwende aanpak om met elkaar in openheid de resultaten, grenzen en leerruimtes te verkennen en uit te wisselen.
 - sectoroverschrijdende aanpak ontwikkeld
 - Best practises verzameld
- c. Kader voor duurzaamheidsrapportering.
 - Methodiek voor de SE organisaties om extern te rapporteren
 - Best practises
- d. Publiek forum
 - Communicatie-instrumenten ontwikkeld
 - Best practises naar buiten gebracht

Algemene resultaten:

- a. De SE ondernemingen hebben een reeks middelen om hun onderneming te profileren en de waarden van hun activiteiten zichtbaar te maken..
- b. Voor het beleid zijn duidelijke referentiepunten en maatstaven inzichtelijk waarop de uitbouw van SE ondernemingschap kan gebaseerd worden.
- c. SE wordt als maatschappelijk relevant spoor op vlak van economie en ondernemingschap naar de brede publieke opinie vertaald.

4. Aansturing en omkadering

4.1. Stuurgroep

Opdracht: De Stuurgroep zal het hele project aansturen en vooral de verbinding tussen de interne en externe bevraging opvolgen. Zij zijn de opdrachtgevers voor het verloop van het project.

4.2. Expertengroep

Opdracht: De expertengroep is de inhoudelijke spil van het project. Zij ontwikkelen de methodiek en proberen die uit met de pilootgroep. Deze ploeg doorloopt alle fases van het hele project.

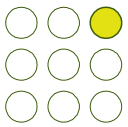
4.3. Personeel voor het project

- Coördinator
- Communicatie en administratie verantwoordelijke:

4.4. Pilootgroep

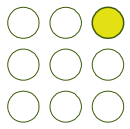
Opdracht:

Deze groep past de methodiek toe en doorloopt het proces van evaluatie, reflectie, vormen van terugkoppeling en beoordelen de meerwaarde van de manier van werken voor hun eigen bedrijfsvoering. Het eigen inhoudelijk proces voor deze deelnemers is belangrijk (voor henzelf is het niet enkel "proberen"). De resultaten van de pilootgroep vormen de basis voor een permanent model.

5. Fasering en timing

Periode	Aanpak
Sept – nov. 08	A. Opstart - samenstelling stuurgroep - aanwerving coördinator - Voorstelling project aan ondernemingen SE: recruiteringsaanpak uitwerken
Nov.-Dec. 08	B. Verzamelen bouwstenen 0 inventaris => <u>vademecum</u> van modellen en instrumenten - opstellen werkdocument voor expertengroep 0 Status-questionis SE ondernemingen - kennis op vlak van duurzaamheidsrap. binnen SE ondernemingen verzamelen. 0 Werkmethode Expertengroep vastleggen. 0 Samenstelling pilootgroep en introductie traject
Jan.- dec 09	C. Kader ontwikkelen Als resultaat moet deze periode opleveren: 0 Een methodiek - Methodiek voor analyse op ondernemingsniveau - Methodiek / kader voor inbouwen continuïteit in dit proces in uw onderneming - Best practices van de ondernemingen 0 Inhoudelijke conclusies uit de pilootgroep: "GRI van de sociale economie + randvoorwaarden". - Randvoorwaarden vooraleer je eraan begint + waar ontbreekt het aan in de sector - Per "sector" lijst mogelijke indicatoren 0 Benchlearning - Methodiek benchlearning sectoroverschrijdend. - Best practices - Per "sector" lijst mogelijke indicatoren
Jan – juni 09	D. Assemblage van de resultaten - Het aftoetsen van de "GRI van de sociale economie" bij een ruimere groep ondernemers of stakeholders. - Vertaling van de ervaring pilootgroep naar een geformaliseerde werkwijze. - opstellen van een handleiding - resultaten van benchlearning bij elkaar brengen; methode formaliseren
Juni – sept 2010	E. Dessiminatie In deze fase moet de methodiek wordt uitgeschreven, in brochurevorm of via een website gepubliceerd. De communicatie van de resultaten binnen de sector kan gekoppeld

worden aan een externe publieke communicatie waarbij op basis van de resultaten een boodschap "over" sociale economie gegeven wordt. Maw: binnen de scope van het project wordt ook meteen een eerste oefening gemaakt en aanzet gegeven hoe de sector als geheel (of met onderdelen van de sector) over de resultaten kan communiceren (i.e. het behalen van de maatschappelijke doestellingen).